

उतू जाणे + पेटणे = टाकी क्षेत्रातील आग! (भाग २)

ऑक्टोबर २००९

ज्वालाग्राही द्रवाने भरलेली मोठी टाकी उतू गेली. घटनेची माहिती मिळताच दोन कामगार एक ट्रक घेऊन घटनास्थळाची पाहणी करण्यास गेले. काही मिनिटातच तेथे एक प्रचंड स्फोट झाला व पाठोपाठ भयानक आग लागली. खात्री आहे की त्या ट्रकमुळे आगीचा स्रोत मिळाला. आणीबाणी नियंत्रण पथकाला टाकी क्षेत्रात पसरलेली आग विझविण्यास दीड दिवस लागला. एक डझनापेक्षा जास्त लोकांना इस्पितळात भरती करावे लागले आणि स्थावर मालमत्तेचे आतोनात नुकसान झाले.

आपण रसायनाची टाकी उतू जाणे कसे टाळू शकतो यावरील माहिती सप्टेंबर २००९ च्या बीकॉनमध्ये पहा.

आपणास माहित आहे?

- एक अंतस्थ ज्वलन अभियंत्र (पेट्रोल किंवा डिझेल) ज्वालाग्राही वाफेचा ढगासाठी प्रज्वलन स्रोत बनू शकते. अंतस्थ ज्वलन अभियंत्रे सामान्यपणे वाहनांमध्ये तसेच प्लॅटवर, देखभालीची कामे व बांधकामात वापरली जाणारी इतर पोर्टेबल वापरली जातात.
- अभियंत्राच्या उष्ण पृष्ठभागाचे तापमान नित्याच्या अनेक ज्वालाग्राही पदार्थांच्या वाफांच्या स्वयंप्रज्वलन तापमानापेक्षा जास्त होऊ शकते.
- अभियंत्राच्या आत जाणाऱ्या हवेत जर ज्वालाग्राही वाफ असेल तर ती वाफ अभियंत्रास अतिरिक्त इंधन पुरविते आणि त्यामुळे अभियंत्र अधिक वेगाने चालू शकते.
- डिझेल अभियंत्रांमध्ये ज्वलनशील वातावरणाचा इंधन आणि हवेच्या स्रोतासारखा अजूनही वापर केला जात असल्याचे समजते. याचे कारण म्हणजे डिझेल अभियंत्रांमध्ये इंधन दाबाखाली गरम करून पेटविले जाते तर पेट्रोल अभियंत्रांमध्ये स्पार्क प्लगचा वापर केला जातो.

ट्रकचे काय शिल्लक राहिले होते!

आपण काय करू शकता?

- ज्वालाग्राही वाफेचा ढग असण्याची शक्यता असलेल्या भागात कधीही वाहन चालवू नका.
- लक्षात असू द्या, अंतस्थ ज्वलन अभियंत्रावर चालणारी उपकरणे सुद्धा प्रज्वलन स्रोत बनू शकतात. उदाहरणार्थ भ्रमणध्वनी किंवा पोर्टेबल जनरेटर्स, एअर कॉम्प्रेसर्स, इंजिनावर चालणारे पंप आणि गवत कापणी यंत्रे.
- ज्वालाग्राही पदार्थ हाताळणाऱ्या अनेक कारखान्यांमध्ये ठराविक भागात वाहन किंवा इंजिन चालवण्यासाठी हॉट वर्क परवाना घ्यावा लागतो. आपण आपल्या कारखान्यांमधील धोरणे आणि तरतुदीची माहिती घेऊन ती आत्मसात करावी.
- आपण चालवित असलेल्या वाहनाच्या इंजिनाचा वेग आपोआप वाढू लागल्यास ते बंद करा व ताबडतोब वाहनाच्या बाहेर पडा. आपण कदाचित ज्वालाग्राही वातावरणात वाहन नेले असू शकते!
- काही कारखान्यांत अभियंत्रांवर ती हवेच्या दाबावर बंद करण्याची सुविधा आवश्यक असते. आपल्या कारखान्यात अशी आवश्यकता आहे का हे जाणून घ्या. अशी आवश्यकता असेल तर ती उपकरणे चालतात, केव्हा आणि कशी वापरावीत, आणि त्यांची देखभाल कशी करावी इत्यादींविषयी आपण प्रशिक्षित असल्याची खात्री करा.

स्फोटक वातावरणात वाहन चालवू नका!

AIChE © 2008. सर्व हक्क राखीव. अव्यावसायिक, शैक्षणिक हेतूसाठी वापरण्यास प्रोत्साहन आहे. तथापि CCPS शिवाय अन्य कोणी पुनर्विक्री करण्यास सक्त मनाई आहे. संपर्क : ccps_beacon@aiche.org or २१२.५९१.७३१९

हे बीकॉन सहसा अफ्रीकन, अरेबिक, चिनी, डॅनिश, डच, इंग्रजी, फ्रेंच, जर्मन, ग्रीक, गुजराती, हिब्रू, हिंदी, हंगेरियन, इंडोनेशियन, इटालियन, जपानी, कोरियन, मालय, मराठी, नॉर्वेजियन, पर्शियन, पोर्तुगीज, रशियन, स्पॅनिश, स्वीडीश, तमिळ, थार्ई, तुर्की, आणि व्हीएतनामी इत्यादी भाषांमध्ये उपलब्ध आहे.

This Beacon is translated in Marathi by Mr. S.K. Gulawani, Maharashtra, India.